ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ΤΡΙΤΟ ΤΜΗΜΑ) ΤΗΣ 29ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1984 [1]

Adam Buick κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

«Υπάλληλος — ανακατάταξη»

Υπόθεση 25/83

Περίληψη

Υπάλληλοι — Πρόσληψη — Διορισμός σε βαθμό και κατάταξη σε κλιμάκιο — «Απόφαση» κοινοτικού οργάνου περί των εφαρμοστέων κριτηρίων — Νομική φύση — Εσωτερική οδηγία — Αποτελέσματα

«Απόφαση» κοινοτικού οργάνου, περί κριτηρίων που εφαρμόζονται για το διορισμό σε βαθμό και την κατάταξη σε κλιμάκιο κατά την πρόσληψη υπαλλήλων, η οποία ανακοινώθηκε σε όλο το προσωπικό με εγκύκλιο της διοίκησης και η οποία περιείχε την πιο πάνω απόφαση (παράρτημα Ι), την πρακτική που είχε ακολουθηθεί για την εφαρμογή της (παράρτημα ΙΙ) και τη σύνθεση της «επιτροπής κατατάξεως» (παράρτημα ΙΙΙ), αποτελεί εσωτερική οδηγία που πρέπει να θεωρηθεί ως κανόνας ενδεικτικής συμπεριφοράς, στον οποίο υποβάλλεται η ίδια η διοίκηση και από τον οποίο δεν μπορεί να παρεκκλίνει χωρίς να προσδιορίζει τους λόγους που την οδηγούν στην παρέκκλιση, γιατί αλλοιώς παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης. Ο ίδιος συλλογισμός επιβάλλεται ως προς τη νομική φύση του παραρτήματος ΙΙ της εγκυκλίου — «πρακτικές εφαρμογές και γενικές παρατηρήσεις» — το οποίο συνοψίζει την «πρακτική» της εφαρμογής από τη διοίκηση των διατάξεων που θέσπισε η εν λόγω «απόφαση» και καθιερώνει πιο συγκεκριμένους κανόνες τους οποίους η διοίκηση θεωρεί ότι πρέπει να τηρεί.

Στην υπόθεση 25/83,

ADAM BUICK, υπάλληλος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενος από τον Victor Biel, δικηγόρο Λουξεμβούργου, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο το δικηγόρο Biel, 18 A, rue des Glacis,

προσφεύγων,

κατά

1 — Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, εκπροσωπούμενης από τον Hendrik van Lier, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Oreste Montalto, μέλος της νομικής υπηρεσίας της Επιτροπής, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο την ανακατάταξη του προσφεύγοντος βάσει της απόφασης της Επιτροπής περί κριτηρίων που εφαρμόζονται για το διορισμό σε βαθμό και την κατάταξη σε κλιμάκιο κατά την πρόσληψη,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα)

συγκείμενο από τους Y. Galmot, πρόεδρο τμήματος, U. Everling και K. Κακούρη, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: C. O. Lenz
γραμματέας: P. Heim

εκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, η εξέλιξη της διαδικασίας, τα αιτήματα καθώς και οι λόγοι και τα επιχειρήματα των διαδίκων, συνοψίζονται ως εξής:

I — Πραγματικά περιστατικά

1. Ο Adam Buick εισήλθε στην υπηρεσία της Επιτροπής τον Ιανουάριο 1974 και κατά το διορισμό του κατατάχθηκε στο βαθμό Α 7/3. Προήχθη στο βαθμό Α 6 την 1η Ιανουαρίου 1978.

2. Το Μάρτιο του 1981 με ανακοίνωσή της η Επιτροπή γνωστοποίησε στο προσωπικό την απόφαση της Επιτροπής, της 6ης Ιουνίου 1973, «περί κριτηρίων που εφαρμόζονται για το διορισμό σε βαθμό και την κατάταξη σε κλιμάκιο κατά την πρόσληψη». Η ανακοίνωση περιείχε στο παράρτημα I την απόφαση, στο παράρτημα II ένα κείμενο με τον τίτλο «πρακτικές εφαρμογές και γενικές παρατηρήσεις» και στο παράρτημα III τη σύνθεση της επιτροπής κατατάξεως. Τα σχετικά κείμενα εν προκειμένω είναι τα εξής:

Παράρτημα I — Απόφαση

«Άρθρο 1

Διορισμός στον εισαγωγικό βαθμό της εισαγωγικής σταδιοδρομίας των κατηγοριών

Καταρχήν, η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή διορίζει ως δόκιμο υπάλληλο κάθε επιλεγέντα υποψήφιο στον εισαγωγικό βαθμό της εισαγωγικής σταδιοδρομίας της κατηγορίας του ή του κλάδου του.»

«Άρθρο 2

Διορισμός σ' άλλες σταδιοδρομίες εκτός από τις εισαγωγικές σταδιοδρομίες

Η επαγγελματική πείρα εκτιμάται σε σχέση με την προς πλήρωση θέση και ενόψει του επαγγέλματος του υποψηφίου πριν από την πρόσληψή του.

Η επαγγελματική πείρα υπολογίζεται από τη λήψη του πρώτου διπλώματος που επιτρέπει την πρόσληψη, σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού, στην κατηγορία στην οποία ανήκει η προς πλήρωση θέση.»

«Άρθρο 3

Διορισμός στον ανώτερο βαθμό μιας σταδιοδρομίας

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 1, η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή μπορεί, κατ' εξαίρεση και λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες προσλήψεως, να διορίσει τον επιλεγέντα υποψήφιο στον ανώτερο βαθμό των εισαγωγικών σταδιοδρομιών και των ενδιάμεσων σταδιοδρομιών, υπό τον όρο ότι αποδεικνύει ότι έχει επαγγελματική πείρα, κατά την έννοια του άρθρου 2, διάρκειας τουλάχιστον:

— 8 ετών για το βαθμό Α 6·

...»

Παράρτημα II — «Πρακτικές εφαρμογές και γενικές παρατηρήσεις»

1. Το σημείο 1, στις «Γενικές παρατηρήσεις», περιέχει τον ορισμό της επαγγελματικής πείρας και το συνυπολογισμό της νόμιμης στρατιωτικής θητείας και το σημείο 2 ορίζει:

«2. Σταδιοδρομία Α 7/Α 6:

α) Κατόπιν συστάσεως της επιτροπής κατατάξεως, λόγω των διαφορών που έχουν διαπιστωθεί στα κράτη μέλη ως προς τη διάρκεια των πανεπιστημιακών σπουδών (από 3 έως 8 έτη) και για να αποφευχθούν οι εκτροπές κατά την κατάταξη, η πρακτική διαφορά μειώνεται οριστικά σε *δύο έτη* αντί πέντε.

Πράγματι, στην περίπτωση *μικρού* πανεπιστημιακού κύκλου, η ενδεχόμενη επαγγελματική πείρα δεν λαμβάνεται υπόψη παρά μόνον *μετά το τέλος του τέταρτου έτους* μετά το δίπλωμα μέσης εκπαιδεύσεως.

Αντίθετα, στην περίπτωση *μεγάλου* πανεπιστημιακού κύκλου, η ενδεχόμενη επαγγελματική πείρα υπολογίζεται από το 7ο έτος σπουδών μετά τη μέση εκπαίδευση.

β) Η κατάταξη στο βαθμό Α 6 θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί ενόψει επαγγελματικής πείρας διάρκειας τουλάχιστον 8 ετών.»

3. Όταν ο προσφεύγων έλαβε γνώση της απόφασης αυτής υπέβαλε στη διοίκηση, στις 29 Απριλίου 1981, το αίτημα να ανακαταταγεί στο βαθμό Α 6 από την ημερομηνία της πρόσληψής του.

4. Από τα έγγραφα της δικογραφίας προκύπτει ότι ο προσφεύγων περάτωσε τις σπουδές του στη μέση εκπαίδευση το Δεκέμβριο του 1961 και πέτυχε στις εισαγωγικές εξετάσεις στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης. Άρχισε όμως τις πανεπιστημιακές του σπουδές τον Οκτώβριο 1962. Το κενό των δέκα μηνών οφείλεται μάλλον

στο γεγονός ότι οι εξετάσεις για υποτροφία (Scholarship) στην Οξφόρδη, στις οποίες μετέσχε ο προσφεύγων, διενεργούνται μόνο το Δεκέμβριο κάθε έτους. Έλαβε το πανεπιστημιακό του πτυχίο τον Ιούνιο 1965.

5. Στις 11 Μαΐου 1982 του γνωστοποιήθηκε η γνώμη της επιτροπής κατατάξεως, οργάνου που έχει συσταθεί με το άρθρο 6 της ανωτέρω απόφασης και το οποίο είναι επιφορτισμένο να εκφέρει γνώμη επί των θεμάτων που ρυθμίζονται από την απόφαση αυτή — σύμφωνα με την οποία η επιτροπή αυτή δεν μπορούσε να προτείνει τροποποίηση της αρχικής του κατάταξης.

6. Στις 18 Ιουνίου 1982, ο προσφεύγων υπέβαλε στην Επιτροπή ένσταση κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων, η οποία απορρίφθηκε με έγγραφο της 23ης Νοεμβρίου 1982.

II — Αιτήματα των διαδίκων

1. Με δικόγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 1983, το οποίο πρωτοκολλήθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 16 Φεβρουαρίου του ίδιου έτους, ο *προσφεύγων* ζητεί από το Δικαστήριο:

1) να κρίνει ότι η επαγγελματική πείρα του προσφεύγοντος πρέπει να ληφθεί υπόψη από το Δεκέμβριο 1965,

2) κατά συνέπεια, να κρίνει ότι ο προσφεύγων, κατά την ανάληψη υπηρεσίας τον Ιανουάριο 1974, πληρούσε τις προϋποθέσεις για την κατάταξή του στο βαθμό Α 6,

3) να κρίνει ότι η απόφαση της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής, της 23ης Νοεμβρίου 1982, δεν είναι νόμιμη και επομένως να την ακυρώσει,

4) να παραπέμψει την υπόθεση στην Επιτροπή για να λάβει απόφαση σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση που θα εκδοθεί,

5) να καταδικάσει την καθής στη δικαστική δαπάνη.

2. Η *Επιτροπή* ζητεί από το Δικαστήριο:

— να κρίνει την προσφυγή αβάσιμη,

— να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά έξοδα,

— επιφυλάσσεται παντός δικαιώματος.

III — Έγγραφη διαδικασία

Η έγγραφη διαδικασία διεξήχθη κανονικά. Μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα, το Δικαστήριο αποφάσισε την έναρξη της προφορικής διαδικασίας χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

IV — Σχετικές διατάξεις του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης

Άρθρο 5, παράγραφος 1, εδάφιο 2, του κανονισμού:

«Η κατηγορία Α περιλαμβάνει οκτώ βαθμούς... και ανταποκρίνεται σε καθήκοντα... που απαιτούν γνώσεις πανεπιστημιακού επιπέδου ή επαγγελματική πείρα ισοδυνάμου επιπέδου.»

Άρθρο 31 του κανονισμού:

«1. Οι υποψήφιοι διορίζονται... στον εισαγωγικό βαθμό της κατηγορίας ή του κλάδου τους·

...

2. Εντούτοις, η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή δύναται να παρεκκλίνει από τις ανωτέρω διατάξεις... μέσα σε ορισμένα όρια, ανάλογα με τις θέσεις που πρόκειται να πληρωθούν κατά παρέκκλιση.»

V — Σύνοψη των λόγων και των επιχειρημάτων των διαδίκων

Οι διάδικοι θίγουν κυρίως τα ακόλουθα ζητήματα:

Ο *προσφεύγων* υποστηρίζει ότι, κατ' εφαρμογή της διάταξης περί μικρού πανεπιστημιακού κύκλου στο σημείο 2 του παραρτήματος ΙΙ ανωτέρω (το οποίο αναφέρεται στην προσφυγή και στα υπομνήματα ως το άρθρο 2 του παραρτήματος Ι της απόφασης), η επαγγελματική του πείρα πρέπει να αρχίσει να υπολογίζεται τέσσερα έτη μετά το μήνα Δεκέμβριο 1961, χρόνο κατά τον οποίο έλαβε το απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης, δηλαδή από το Δεκέμβριο 1965. Βάσει του υπολογισμού αυτού είχε συμπληρώσει επαγγελματική πείρα οκτώ ετών όταν ανέλαβε καθήκοντα στην Επιτροπή τον Ιανουάριο 1974 και θα μπορούσε επομένως να είχε καταταγεί στο βαθμό Α 6.

Η *καθής* υποστηρίζει ότι ο υπολογισμός αυτός στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία της ανωτέρω διάταξης. Κατά την Επιτροπή, η ορθή και σύμφωνη προς το πνεύμα της διάταξης αυτής ερμηνεία είναι να υπολογιστούν τα τέσσερα έτη, στην περίπτωση του προσφεύγοντος, από το μήνα Ιούνιο 1962 και όχι από το μήνα Δεκέμβριο 1961, διότι μέχρι την ημέρα εκείνη ο προσφεύγων δεν είχε αρχίσει τις πανεπιστημιακές του σπουδές.

VI — Λόγοι και επιχειρήματα των διαδίκων in extenso

1. Ο μόνος λόγος που προβάλλει ο *προσφεύγων* στηρίζεται στην έλλειψη νομιμότητας του εγγράφου με το οποίο απορρίφθηκε η ένστασή του, έλλειψη νομιμότητας που απορρέει από την κακή ερμηνεία της παραπάνω απόφασης. Παρατηρεί ότι η διαφορά που έχει με την καθής δημιουργείται από την αντίθετη ερμηνεία που δίνει κάθε διάδικος στις υπό εξέταση διατάξεις της παραπάνω απόφασης. Κατά τη γνώμη του, τα κείμενα στις τρεις γλώσσες (αγγλική, γαλλική, γερμανική) είναι σαφή και δεν προκαλούν καμιά αμφιβολία. Πράγματι, για τις πανεπιστημιακές σπουδές μικρού κύκλου (3 έτη) το άρθρο 2 του παραρτήματος Ι της εν λόγω απόφασης ορίζει ότι η ενδεχόμενη επαγγελματική πείρα λαμβάνεται υπόψη μετά τη λήξη του τέταρτου έτους μετά το δίπλωμα μέσης εκπαιδεύσεως. Εφόσον περάτωσε τις σπουδές του στη μέση εκπαίδευση το Δεκέμβριο 1961, ο προσφεύγων φρονεί ότι, σύμφωνα με την πιο πάνω διάταξη, δικαιούται να αξιώσει η επαγγελματική του πείρα να υπολογιστεί από το Δεκέμβριο 1965. Κατά συνέπεια, όταν ανέλαβε καθήκοντα τον Ιανουάριο 1974, είχε πολύ μεγαλύτερη από την απαιτούμενη οκταετή εμπειρία για να καταταγεί στο βαθμό Α 6.

Η ερμηνεία την οποία ακολούθησε η επιτροπή κατάταξης και την οποία έκανε δεκτή η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή έρχεται σε αντίθεση προς το σαφές κείμενο της απόφασης. Σύμφωνα με την προσβαλλόμενη άποψη, η επαγγελματική πείρα υπολογίζεται μόνο από το πρώτο έτος μετά το πανεπιστημιακό πτυχίο, δηλαδή από το πρώτο έτος επαγγελματικής πείρας μετά τη λήψη του πανεπιστημιακού πτυχίου.

Με τον τρόπο αυτό, ο προσφεύγων αποστερήθηκε ενός έτους επαγγελματικής πείρας και έτσι, όταν ανέλαβε υπηρεσία, μη έχοντας παρά μόνο επτά έτη και μισό πρακτικής πείρας, κατετάγη στο βαθμό Α 7. Η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή δεν μπορεί εντούτοις να αφίσταται από τις δικές της αποφάσεις παραβιάζοντας την αρχή «legem patere quam ipse fecisti».

2. Η *καθής* παρατηρεί καταρχάς ότι η απόφαση του 1973, όσον αφορά τους διορισμούς στον ανώτερο βαθμό μιας σταδιοδρομίας, δεν παρέχει στους υποψήφιους κανένα δικαίωμα που να προστατεύεται σε περίπτωση προσβολής του. Η διατύπωση του άρθρου 3 είναι ιδιαίτερα σαφής επ' αυτού: ορίζει πράγματι ότι «κατά παρέκκλιση του άρθρου 1, η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή μπορεί, κατ' εξαίρεση και λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες προσλήψεως», να διορίσει τους υποψήφιους οι οποίοι πληρούν τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις (πρβλ. άρθρο 26 του παραρτήματος Ι της απόφασης: «θα μπορούσε»).

Εν πάση περιπτώσει η καθής επομένως δεν είχε την υποχρέωση να διορίσει τον προσφεύγοντα στο βαθμό Α 7 και, κατ' ακολουθία, ο προσφεύγων δεν είχε δικαίωμα

να διοριστεί στον ανώτερο βαθμό της σταδιοδρομίας.

Επιπλέον, η καθής ισχυρίζεται ότι δεν παραβίασε καθόλου τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές που είχε θέσει η ίδια σχετικά με τους διορισμούς στον ανώτερο βαθμό της σταδιοδρομίας. Ερμήνευσε ορθά την υπό εξέταση διάταξη λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται και το γενικό πνεύμα του παραρτήματος Ι της απόφασης του 1973, στοιχεία που δεν λαμβάνει υπόψη η ερμηνεία του προσφεύγοντος. Όπως απορρέει από το άρθρο 2 α, πρώτο εδάφιο, η διάταξη αυτή έχει ως σκοπό να αντισταθμιστούν κάπως οι διαφορές στη διάρκεια των πανεπιστημιακών σπουδών στα κράτη μέλη και με τον τρόπο αυτό να αποφευχθούν οι στρεβλώσεις κατά την κατάταξη. Η μέθοδος που επέλεξε η διάταξη αυτή είναι η εξής: στην περίπτωση *μεγάλου κύκλου,* τα έτη σπουδών που υπερβαίνουν το έκτο έτος λογίζονται ως ισοδύναμα προς επαγγελματική πείρα κατά την έννοια του άρθρου 2 της απόφασης του 1973, και στις περιπτώσεις *μικρού κύκλου,* το πρώτο έτος επαγγελματικής πείρας λογίζεται ως ισοδύναμο προς πρόσθετο έτος σπουδών.

Με άλλα λόγια, προκειμένου περί του μικρού κύκλου, η επαγγελματική πείρα μειώνεται κατά ένα έτος. Η επαγγελματική πείρα, επομένως, που λαμβάνεται υπόψη βάσει του άρθρου 2 α μειώνεται σε σχέση με την πραγματική επαγγελματική πείρα. Στις περιπτώσεις αυτές επομένως ο επιδιωκόμενος στόχος συνίσταται στην εξουδετέρωση του πρώτου έτους επαγγελματικής πείρας που ακολουθεί τη λήψη διπλώματος μικρού πανεπιστημιακού κύκλου.

Η καθής ισχυρίζεται έτσι ότι ο κανόνας που περιέχεται στο άρθρο 2 α του παραρτήματος Ι της απόφασης του 1973 επιτάσσει κατ' ανάγκη, ενόψει του πνεύματος και του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται, ότι πρέπει να έχουν πράγματι παρέλθει τέσσερα έτη πριν από την καταμέτρηση των ετών επαγγελματικής πείρας που πρέπει να αναγνωριστούν.

Το ότι το κείμενο μνημονεύει ως χρονικό σημείο από το οποίο αρχίζει να καταμετρείται ο χρόνος το «τέταρτο έτος μετά το δίπλωμα μέσης εκπαίδευσης», αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι συντάκτες της απόφασης του 1973 θεώρησαν ότι ο ενδιαφερόμενος αρχίζει γενικά τις πανεπιστημιακές του σπουδές, χωρίς καμιά διακοπή, αμέσως μετά τις σπουδές μέσης εκπαίδευσης και ότι λαμβάνει το δίπλωμά του εντός της επόμενης τριετίας.

Κατά συνέπεια, εφόσον ο προσφεύγων περάτωσε τις πανεπιστημιακές του σπουδές τον Ιούνιο του 1965 και εφόσον δεν του αναγνωρίζεται το πρώτο έτος επαγγελματικής πείρας, διέθετε πείρα επτάμισι ετών κατά την πρόσληψή του (από τον Ιούνιο του 1966 έως τον Ιανουάριο του 1974). Δικαίως επομένως προσλήφθηκε στον εισαγωγικό βαθμό της σταδιοδρομίας Α 7/Α 6.

Η Επιτροπή προσθέτει ότι η γραμματική ερμηνεία του άρθρου 2 α όχι μόνο θα ερχόταν σε αντίθεση με το σκοπό που είχε η ίδια η διοίκηση, δηλαδή να μειώσει τις ανισότητες που οφείλονται στη διαφορετική διάρκεια των πανεπιστημιακών σπουδών στα κράτη μέλη, αλλά επιπλέον θα κατέληγε σε παράλογες καταστάσεις. Ένας υποψήφιος που περάτωσε τις σπουδές του στη μέση εκπαίδευση και άρχισε τις πανεπιστημιακές του σπουδές πέντε έτη αργότερα, θα έβλεπε να του αναγνωρίζονται αυτά τα πέντε έτη του για τον προσδιορισμό του βαθμού του, παρόλο που κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής δεν θα είχε αποκτήσει καμιά επαγγελματική πείρα ή, τουλάχιστον, καμιά σχετική πείρα.

Η ερμηνεία που προτείνει ο προσφεύγων παραβαίνει με τον τρόπο αυτό τον κανόνα που θέτει το άρθρο 2 της ίδιας της απόφασης του 1973, καθόσο, σύμφωνα με την ερμηνεία αυτή, θα μπορούσε, βάσει διατάξεως περί του τρόπου υπολογισμού της επαγγελματικής πείρας, να θεωρηθεί ως σχετική επαγγελματική πείρα η ανεργία ή μια άσχετη απασχόληση και επομένως να αλλοιωθεί ο ουσιαστικός κανόνας που περιέχεται στο άρθρο 2.

3. Στην *απάντησή* του ο προσφεύγων ισχυρίζεται — χωρίς να υπεισέρχεται σε εμπεριστατωμένη εξέταση — ότι το επιχείρημα της καθής ότι η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή έχει τη διακριτική ευχέρεια να διορίζει στον ανώτερο βαθμό μιας σταδιοδρομίας, έρχεται σε αντίθεση προς την ανακοίνωση που έγινε στους υπαλλήλους το Μάρτιο του 1981, σύμφωνα με την οποία «η πρακτική» που εκτίθεται συνοπτικά στο παράρτημα I «έχει εγκριθεί κατά πάγιο τρόπο από την αρμόδια αρχή». Εν πάση περιπτώσει, παρατηρεί ότι κατά την πρόσληψη αρκούσε να αποδείξει την ύπαρξη οκτώ ετών πείρας κατά την έννοια των οδηγιών.

Όσον αφορά το ζήτημα της ερμηνείας της υπό εξέταση διάταξης του άρθρου 2 α του παραρτήματος II, ο προσφεύγων διερωτάται αν, προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε ασάφεια και να διευκρινιστεί η διάταξη αυτή της οποίας ζητεί την ορθή και πλήρη εφαρμογή, δεν θα έπρεπε να ανατρέξει στο γενικό πλαίσιο και την οικονομία του παραρτήματος II. Αν η Επιτροπή ήθελε πράγματι να δώσει στο εν λόγω κείμενο την έννοια που ισχυρίζεται ότι έχει, αρκούσε να το διατυπώσει χωρίς την παραμικρή ασάφεια λέγοντας απλά ότι «η επαγγελματική πείρα υπολογίζεται από το τέταρτο έτος μετά την έναρξη των πανεπιστημιακών σπουδών».

Ο προσφεύγων παρατηρεί εξάλλου ότι η Επιτροπή, αντί να επικαλείται τις υποτιθέμενες φιλοσοφικές αρχές στις οποίες στηρίζεται το σύστημα που θέσπισε και οι οποίες καταλήγουν στην εκπληκτική δυνατότητα να αναγνωρίζεται πείρα σε υποψήφιο που δεν έχει επαγγελματική πείρα, όφειλε να εκκινήσει από τις ακόλουθες σκέψεις:

α) στόχος του άρθρου 2 α του παραρτήματος II είναι να μειωθεί η πραγματική επαγγελματική πείρα και όχι να αναγνωριστεί πείρα σε υποψήφιο που δεν την έχει. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, το ζήτημα είναι να προσδιοριστεί ο χρόνος από τον οποίο πρέπει να υπολογιστεί η πράγματι υπάρχουσα πείρα·

β) οιαδήποτε πείρα μεταγενέστερη του Δεκεμβρίου 1965 πρέπει να ληφθεί υπόψη, αφού αποκτήθηκε τέσσερα έτη μετά τη λήψη του διπλώματος μέσης εκπαίδευσης·

γ) επιπλέον, το πνεύμα και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η διάταξη αυτή δεν επιβάλλουν καθόλου την ερμηνεία που η Επιτροπή θέλει να προσδώσει στο κείμενο. Σκοπός είναι να διασφαλιστεί ένα λογικό σημείο από το οποίο να αρχίζει να υπολογίζεται η σχετική πείρα, η οποία δεν αμφισβητείται στην προκειμένη περίπτωση·

δ) η Επιτροπή δεν προέβαλε ισχυρά επιχειρήματα για να ανατρέψει τη γραμματική ερμηνεία μιας θετικής διάταξης. Δεν νοείται άλλωστε η ερμηνεία αυτή να είναι αντίθετη προς το πνεύμα και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το άρθρο αυτό.

Τέλος, ο προσφεύγων ζητεί να καταδικαστεί η Επιτροπή στο σύνολο των δικαστικών εξόδων, ακόμη και αν το Δικαστήριο απορρίψει την προσφυγή του ως αβάσιμη.

4. Η καθής στην *ανταπάντησή* της δέχεται ότι η διαφορά μεταξύ των διαδίκων αφορά το ζήτημα από πότε αρχίζει η επαγγελματική πείρα στην περίπτωση ενός υποψηφίου που έχει περατώσει πανεπιστημιακές σπουδές μικρού κύκλου.

Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι ο καθορισμός του χρόνου από τον οποίο αρχίζει η επαγγελματική πείρα, όπως προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 2 του παραρτήματος II («... δεν λαμβάνεται υπόψη παρά μόνο μετά το τέλος του τετάρτου έτους μετά το δίπλωμα μέσης εκπαίδευσης»), εξηγείται από το γεγονός ότι οι συντάκτες του κειμένου είχαν κυρίως υπόψη τους το «quod plerumque fit», δηλαδή την πιο γενική περίπτωση ενός σπουδαστή που αρχίζει τις πανεπιστημιακές του σπουδές αμέσως μετά τη λήψη του διπλώματός του της μέσης εκπαίδευσης.

Η άποψη όμως του προσφεύγοντος θα ισοδυναμούσε με μείωση της πραγματικής πείρας του κατά χρόνο κατώτερο του ενός έτους (από Ιούνιο 1965 έως Δεκέμβριο 1965) και επομένως, έστω και έμμεσα, με το να ληφθεί για την κατάταξή του υπόψη η χρονική περίοδος μεταξύ του πέρατος των σπουδών του στη μέση εκπαίδευση και της έναρξης των πανεπιστημιακών του σπουδών, περίοδος που δεν ανταποκρίνεται καθόλου σε πραγματική σχετική πείρα.

Τέλος, η ερμηνεία που υποστηρίζει ο προσφεύγων θα δημιουργούσε, κατά την Επιτροπή, σε περιπτώσεις όπως η υπό εξέταση, διακρίσεις σε βάρος των υποψηφίων που έχουν ακολουθήσει την κλασική οδό, δηλαδή άρχισαν τις πανεπιστημιακές τους σπουδές αμέσως μετά τις σπουδές μέσης εκπαίδευσης. Πράγματι, οι υποψήφιοι αυτοί, αν υποτεθεί ότι είχαν περατώσει πανεπιστημιακές σπουδές ίσης διάρκειας με τις σπουδές του προσφεύγοντος, θα έβλεπαν να τους αναγνωρίζεται η επαγγελματική τους πείρα μόνο ένα έτος μετά τη λήψη του πανεπιστημιακού τους πτυχίου, ενώ στον προσφεύγοντα η πραγματική του πείρα θα μειωνόταν μόνο κατά έξι μήνες.

VII — Προφορική διαδικασία

Ο προσφεύγων, εκπροσωπούμενος από το δικηγόρο του V. Biel, και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον H. van Lier, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, ανέπτυξαν προφορικά τις παρατηρήσεις τους στη συνεδρίαση της 19ης Ιανουαρίου 1984.

Ο γενικός εισαγγελέας ανέπτυξε τις προτάσεις του στη συνεδρίαση της 23ης Φεβρουαρίου 1984.

Σκεπτικό

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 16 Φεβρουαρίου 1983, ο Adam Buick, υπάλληλος της Επιτροπής με βαθμό Α 6, άσκησε προσφυγή με την οποία ζητεί την ακύρωση της απόφασης της Επιτροπής, της 23ης Νοεμβρίου 1982, με την οποία απορρίφθηκε η αίτησή του να ανακαταταγεί στο βαθμό Α 6 από τον Ιανουάριο 1974, από τότε δηλαδή που ανέλαβε καθήκοντα, δυνάμει των διατάξεων της «απόφασης περί κριτηρίων που εφαρμόζονται για το διορισμό σε βαθμό και την κατάταξη σε κλιμάκιο κατά την πρόσληψη», της 6ης Ιουνίου 1973.

2 Ο προσφεύγων εισήλθε στην υπηρεσία της Επιτροπής τον Ιανουάριο 1974 και κατετάγη στο βαθμό Α 7/3. Προήχθη στο βαθμό Α 6 την 1η Ιανουαρίου 1978.

3 Το Μάρτιο του 1981, ο γενικός διευθυντής προσωπικού εξέδωσε ανακοίνωση, η οποία περιήλθε σε γνώση όλου του προσωπικού της Επιτροπής, καθώς και σε όλους τους επιτυχόντες στους μεταγενέστερους διαγωνισμούς, και η οποία

περιείχε την πιο πάνω «απόφαση» της 6ης Ιουνίου 1973 (παράρτημα Ι), την πρακτική που είχε ακολουθηθεί για την εφαρμογή της (παράρτημα ΙΙ) και τη σύνθεση της «επιτροπής κατατάξεως», οργάνου που συνεστήθη από το άρθρο 6 της εν λόγω «αποφάσεως» (παράρτημα ΙΙΙ).

4 Το άρθρο 3 της «απόφασης», το οποίο αφορά το διορισμό στον ανώτερο βαθμό μιας σταδιοδρομίας, ορίζει ότι «κατά παρέκκλιση από το άρθρο 1, η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή μπορεί, κατ' εξαίρεση και λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες προσλήψεως, να διορίσει τον επιλεγέντα υποψήφιο στον ανώτερο βαθμό των εισαγωγικών σταδιοδρομιών και των ενδιάμεσων σταδιοδρομιών, υπό τον όρο ότι αποδεικνύει ότι έχει επαγγελματική πείρα, κατά την έννοια του άρθρου 2, διάρκειας τουλάχιστον: ... 8 ετών για το βαθμό Α 6 ...».

5 Το άρθρο 2 της ίδιας «απόφασης» ορίζει ότι «η επαγγελματική πείρα υπολογίζεται από τη λήψη του πρώτου διπλώματος που επιτρέπει την πρόσληψη, σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού, στην κατηγορία στην οποία ανήκει η προς πλήρωση θέση».

6 Το σημείο 2 α του παραρτήματος ΙΙ, το οποίο αφορά την ακολουθούμενη πρακτική για την εφαρμογή της «απόφασης», ορίζει τα εξής: «κατόπιν συστάσεως της επιτροπής κατατάξεως, λόγω των διαφορών που έχουν διαπιστωθεί στα κράτη μέλη ως προς τη διάρκεια των πανεπιστημιακών σπουδών (από 3 έως 8 έτη) και για ν' αποφευχθούν οι εκτροπές κατά την κατάταξη, η πρακτική διαφορά μειώνεται οριστικά σε δύο έτη αντί πέντε. Πράγματι, στην περίπτωση μικρού πανεπιστημιακού κύκλου, η ενδεχόμενη επαγγελματική πείρα δεν λαμβάνεται υπόψη παρά μόνο κατά το τέλος του τέταρτου έτους μετά το δίπλωμα μέσης εκπαιδεύσεως. Αντίθετα, στην περίπτωση μεγάλου πανεπιστημιακού κύκλου, η ενδεχόμενη επαγγελματική πείρα υπολογίζεται από το 7ο έτος σπουδών μετά τη μέση εκπαίδευση».

7 Όταν ο προσφεύγων έλαβε γνώση της ανωτέρω ανακοίνωσης, με έγγραφο της 27ης Απριλίου 1981 ζήτησε από την Επιτροπή την ανακατάταξή του στο βαθμό Α 6 από την ημέρα της πρόσληψής του, κατ' εφαρμογή των κριτηρίων που θεσπίζονται στα εν λόγω παραρτήματα Ι και ΙΙ, θεωρώντας ότι όταν ανέλαβε καθήκοντα μπορούσε να αποδείξει οκτώ ετών πείρα, υπολογίζοντάς τα από το μήνα Δεκέμβριο 1965, τέσσερα έτη μετά τη λήψη του διπλώματός του της μέσης εκπαίδευσης.

8 Από τα έγγραφα που περιέχονται στη δικογραφία προκύπτει ότι ο προσφεύγων περάτωσε τις σπουδές του στη μέση εκπαίδευση το Δεκέμβριο 1961 και πέτυχε στις εισαγωγικές εξετάσεις του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης. Άρχισε όμως τις πανεπιστημιακές του σπουδές μόλις το μήνα Οκτώβριο 1962, έλαβε δε το πτυχίο του τον Ιούνιο 1965.

9 Στις 11 Μαΐου 1982 ανακοινώθηκε στον προσφεύγοντα η γνώμη της επιτροπής κατατάξεως, η οποία απέρριψε το αίτημά του για ανακατάταξη για το λόγο ότι δεν μπορούσε να αποδείξει επαρκή επαγγελματική πείρα.

10 Στις 18 Ιουνίου 1982 ο προσφεύγων υπέβαλε στην Επιτροπή ένσταση κατά την έννοια του άρθρου 90 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων, υποστηρίζοντας ότι η ερμηνεία που είχε δώσει η επιτροπή κατατάξεως στην απόφαση της 6ης Ιουνίου 1973 ήταν πεπλανημένη.

11 Η ένσταση αυτή απορρίφθηκε, με έγγραφο της 23ης Νοεμβρίου 1982, από το αρμόδιο για θέματα προσωπικού μέλος της Επιτροπής, το οποίο επιβεβαίωσε την ερμηνεία της επιτροπής κατατάξεως.

12 Κατά της απόφασης αυτής ο προσφεύγων άσκησε στις 16 Φεβρουαρίου 1983 την υπό κρίση προσφυγή.

13 Ο μοναδικός λόγος ακυρώσεως που επικαλείται ο προσφεύγων στηρίζεται στην έλλειψη νομιμότητας της απόφασης που απέρριψε την ένστασή του, διότι λόγω πεπλανημένης ερμηνείας κατέληξε σε παραβίαση της «απόφασης» της 6ης Ιουνίου 1973. Ισχυρίζεται ότι, σύμφωνα με τη σαφή διατύπωση του σημείου 2 του παραρτήματος ΙΙ της προαναφερθείσας ανακοίνωσης, η επαγγελματική πείρα πρέπει να υπολογίζεται από το τέταρτο έτος μετά το πέρας των σπουδών μέσης εκπαιδεύσεως. Επομένως, στην περίπτωσή του η επαγγελματική πείρα έπρεπε να ληφθεί υπόψη από το μήνα Δεκέμβριο 1965, εφόσον δεν αμφισβητείται ότι περάτωσε τις σπουδές του στη μέση εκπαίδευση το Δεκέμβριο 1961. Κατά την πρόσληψή του τον Ιανουάριο 1974 έπρεπε να του είχε αναγνωριστεί επαγγελματική πείρα οκτώ ετών και κατά συνέπεια ο προσφεύγων έπρεπε να είχε καταταγεί στο βαθμό Α 6.

14 Αντίθετα, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η ερμηνεία που δίδει ο προσφεύγων δεν λαμβάνει υπόψη ούτε το πλαίσιο μέσα στο οποίο εντάσσεται το παράρτημα ΙΙ της ανακοίνωσης ούτε τη γενική οικονομία του παραρτήματος αυτού, ούτε προπάντων το γεγονός ότι το σημείο 2α του παραρτήματος έχει ως σκοπό να απο-

φευχθούν ανισότητες κατά την κατάταξη, μειώνοντας κατά ένα έτος — στην περίπτωση μικρού κύκλου, δηλαδή κύκλου που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη σπουδών — την επαγγελματική πείρα, αντίθετα δε αναγνωρίζοντας στην περίπτωση μεγάλου κύκλου τα έτη σπουδών που υπερβαίνουν την εξαετία, θεωρώντας τα ως ισοδύναμα προς επαγγελματική πείρα. Εφαρμόζοντας τη μέθοδο αυτή, η Επιτροπή φρονεί ότι ο προσφεύγων δεν είχε αποκτήσει κατά το χρόνο που ανάλαβε καθήκοντα επαγγελματική πείρα οκτώ ετών.

15 Όπως είχε το Δικαστήριο ήδη την ευκαιρία να κρίνει, η «απόφαση» περί των εφαρμοστέων κριτηρίων για την κατάταξη, που περιέχεται στο παράρτημα Ι της ανακοίνωσης προς το προσωπικό, αποτελεί εσωτερική οδηγία που πρέπει να θεωρηθεί ως κανόνας ενδεικτικής συμπεριφοράς, στον οποίο υποβάλλεται η ίδια η διοίκηση και από τον οποίο δεν μπορεί να παρεκκλίνει χωρίς να προσδιορίζει τους λόγους που την οδηγούν στην παρέκκλιση, γιατί αλλιώς παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης (αποφάσεις της 1. 12. 1983, Blomefield, 190/82, Συλλογή 1983, σ. 3981, και Μιχαήλ, 343/82, Συλλογή 1983, σ. 4023). Ο ίδιος συλλογισμός επιβάλλεται ως προς τη νομική φύση του παραρτήματος ΙΙ της εγκυκλίου — «πρακτικές εφαρμογές και γενικές παρατηρήσεις» — το οποίο συνοψίζει την «πρακτική» της εφαρμογής από τη διοίκηση των διατάξεων που θέσπισε η εν λόγω «απόφαση» και καθιερώνει πιο συγκεκριμένους κανόνες τους οποίους η διοίκηση θεωρεί ότι πρέπει να τηρεί.

16 Η διατύπωση του εν λόγω σημείου 2α αποδεικνύει ότι η Επιτροπή, θεσπίζοντας τους κανόνες που περιέχονται σ' αυτό, ενήργησε με την πρόθεση να συμμορφωθεί προς τη διάταξη του άρθρου 5, παράγραφος 3, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης, σύμφωνα με το οποίο «οι υπάλληλοι που ανήκουν στην ίδια κατηγορία ή στον ίδιο κλάδο υπόκεινται αντίστοιχα στις ίδιες προϋποθέσεις προσλήψεως και εξελίξεως της σταδιοδρομίας». Η εν λόγω διάταξη επομένως πρέπει να ερμηνευτεί με γνώμονα τη γενική οικονομία του κειμένου και τον προαναφερθέντα στόχο.

17 Υπό το πρίσμα αυτό, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η εφαρμογή της διάταξης του προαναφερθέντος άρθρου 2 της «απόφασης» έφερε στην επιφάνεια σημαντικές ανισότητες που οφείλονται στις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τη διάρκεια των πανεπιστημιακών σπουδών και ότι προς το σκοπό ακριβώς της μειώσεως των ανισοτήτων αυτών η επιτροπή κατατάξεως της Επιτροπής καθιέρωσε το σύστημα που περιέχεται στο σημείο 2α του παραρτήματος ΙΙ. Από αυτό πρέπει να συναχθεί ότι με τις πιο πάνω διατάξεις επιδιώκεται να υπολογίζεται η διάρκεια της επαγγελματικής πείρας που μπορεί να ληφθεί υπόψη για την κατάταξη από την πραγματική έναρξη των πανεπιστημιακών σπουδών.

18 Υπό τις συνθήκες αυτές, ο προσφεύγων δεν μπορεί να επικαλεστεί τη διατύπωση που χρησιμοποιείται στο σημείο 2α του παραρτήματος II και εξηγείται από το γεγονός ότι συνήθως οι πανεπιστημιακές σπουδές αρχίζουν αμέσως μετά το δίπλωμα μέσης εκπαίδευσης, όπως ορθώς παρατήρησε η Επιτροπή, η οποία εύλογα άλλωστε τονίζει ότι η γραμματική ερμηνεία του κειμένου αυτού θα κατέληγε σε παράλογες καταστάσεις αναγνωρίζοντας ως έτη επαγγελματικής πείρας χρονικές περιόδους χωρίς καμιά δραστηριότητα ή περιόδους πείρας άσχετης προς τη θέση.

19 Από τα πιο πάνω προκύπτει ότι ο μοναδικός λόγος που προβάλλει ο προσφεύγων δεν μπορεί να γίνει δεκτός και, κατά συνέπεια, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

20 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα.

21 Ο προσφεύγων ηττήθηκε.

22 Ενόψει όμως της διατυπώσεως της υπό κρίση διατάξεως, ήταν δυνατόν — όπως αναγνώρισε και η Επιτροπή — ο προσφεύγων να περιαχθεί σε πλάνη ως προς την έκταση των δικαιωμάτων του· ενδείκνυται επομένως να εφαρμοστεί το άρθρο 69, παράγραφος 3, εδάφιο 2, του κανονισμού διαδικασίας και η καθής να φέρει το σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Η καθής φέρει το σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Galmot Everling Κακούρης

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 29 Μαρτίου 1984.

Κατ' εντολή
του γραμματέα

D. Louterman

Υπάλληλος διοικήσεως

Ο πρόεδρος του τρίτου τμήματος

Y. Galmot

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ CARL OTTO LENZ ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ 23 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1984 [1]

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

Α — Με την προσφυγή που άσκησε ο Adam Buick, προσφεύγων στην υπόθεση που εξετάζεται σήμερα, ζητεί να ανακαταταγεί σε βαθμό ανώτερο από τον εισαγωγικό. Ανέλαβε καθήκοντα στην Επιτροπή τον Ιανουάριο 1974 ως δόκιμος υπάλληλος με βαθμό Α 7, κλιμάκιο 3, και προήχθη στο βαθμό Α 6 τον Ιανουάριο 1978.

Με έγγραφο της 27ης Απριλίου 1981 ο προσφεύγων ζήτησε να ανακαταταγεί αναδρομικά στο βαθμό Α 6, κλιμάκιο 1, βάσει της «απόφασης περί κριτηρίων που εφαρμόζονται για το διορισμό σε βαθμό και την κατάταξη σε κλιμάκιο κατά την πρόσληψη» του Ιουνίου 1973 (στο εξής: «κριτήρια κατατάξεως»), που διένειμε το Μάρτιο 1981 η γενική διεύθυνση προσωπικού και διοικήσεως της Επιτροπής. Ισχυρίστηκε ότι πληρούσε την απαιτούμενη προϋπόθεση για την κατάταξη σε ανώτερο βαθμό, δηλαδή επαγγελματική πείρα τουλάχιστον 8 ετών. Ο προσφεύγων ανέφερε ότι τον Ιούνιο του 1965, τέσσερα έτη μετά το πέρας των σπουδών του στη μέση εκπαίδευση, έλαβε πανεπιστημιακό πτυχίο. Από το Σεπτέμβριο 1965 άσκησε σχετική επαγγελματική δραστηριότητα. Όταν επομένως ανέλαβε καθήκοντα στην Επιτροπή, είχε επαγγελματική πείρα οκτώ ετών.

Στις 11 Μαΐου 1981 η επιτροπή κατατάξεως της Επιτροπής του ανακοίνωσε ότι σε περίπτωση μικρού κύκλου πανεπιστημιακών σπουδών τριετούς διάρκειας, όπως στην περίπτωσή του, το πρώτο έτος επαγγελματικής πείρας μετά τη λήψη του πτυχίου θεωρείται ως *τέταρτο έτος σπουδών* και κατά συνέπεια ως επαγγελματική πείρα μπορούσε να θεωρηθεί μόνο η περίοδος μεταξύ Ιουνίου 1966 και αρχών 1974, δηλαδή περίοδος 7½ ετών. Η επιτροπή κατατάξεως έκρινε ότι δεν υπήρχε επομένως λόγος να προτείνει την ανακατάταξή του.

1 — Μετάφραση από τα γερμανικά.